

Maahanmuuttajaoppilaat perusopetuksessa

Maahanmuuttajataustaisen oppilaan koulupolku
Haasteita ja hyviä käytänteitä

Kajaani 27.3.2017

Raimo Salo, KT
Finland School of Education
raimo.salo@fsoe.fi

044 375 37 99

FINLAND SCHOOL
OF EDUCATION

Valon vuosi

- * Luokissa kummi- tai tukioppilaat
 - * Integroinnit
- * Siirto perusopetuksen ryhmään

Perusopetuksen oppilaana

- * Tuen päätösten perustelut
- * Oman äidinkielen merkitys
- * OPS:n normi: Kielitietoinen koulu

Opettajien valtava vastuu

- * Hyvä oppilaantuntemus
- * Oppimissuunnitelma
- * Ammatillisen osaamisen kehittäminen

Yhteistyö

- * Oman äidinkielen opettajat
 - * Huoltajat
- * S2-opettajat ja muut opettajat

Opinto-ohjaus

- * Huoltajat ja nuori
- * Nuorten palvelut
- * Toisen asteen toimijat

Jaettu johtajuus

- * Yhteinen aika ja suunta
 - * Aikataulu
- * Osaamisen kehittäminen

Toimintakulttuuri

- * Muuttuuko?
- * Normien ja tavoitteiden tulkinta
- * Johtaminen, vuorovaikutus, käytänteet

Oppiva yhteisö toimintakulttuurin ytimenä

- Koulu toimii **oppivana yhteisönä** ja kannustaa kaikkia jäseniään oppimiseen.
- Oppiva yhteisö kehittyy **dialogin** avulla.
- **Yhdessä tekeminen ja osallisuuden kokemukset** vahvistavat yhteisöä.
- Tavoitteiden pohdinta, **oman työn säännöllinen arviointi** ja kiireettömyys edistävät yhteisön oppimista. Sitä tukee kodeilta ja muilta yhteistyökumppaneilta saatu palaute.
- Oppimista edistää myös kehittämistyöstä, arvioinneista ja tutkimuksesta saadun **tiedon hyödyntäminen**.
- Pedagogisen ja jaetun johtamisen merkitys korostuu, ja johtaminen kohdistuu erityisesti **oppimisen edellytyksistä huolehtimiseen**.

Vanhempainkoulu - eri teemoja

- Huoltajien kysymyksiä
- Kodin ja koulun yhteistyö
- Sähköisiin materiaaleihin tutustuminen
- Opettajat ja koulukuraattori mukana suunnittelussa ja toteutuksessa
- Tulkit mukana

Aiheita

- Wilman käyttö, harjoittelua tietokoneilla, poissaolojen kuittaaminen, viestin kirjoittaminen opettajalle
- Kouluterveydenhoito, mitkä asiat kuuluvat koululle ja mitkä asiat hoidetaan muualla, terveydenhoitaja paikalla
- Netin käyttö, nettietiketti, pelien ikäraajat
- Koulun kerhotoiminta, alueen harrastetoiminnat
- Kotikoulutoimikunnan esittely

Väestöliiton opas

- Monikulttuuriset vertaistuen ryhmät -ryhmämalli kouluikäisten lasten vanhemmille
- Monikulttuuriset vertaistuen ryhmät -ryhmämalli pikkulapsiperheiden vanhemmille
- Oulussa kulttuurimentorit ohjasivat ryhmiä

Päätövaihe

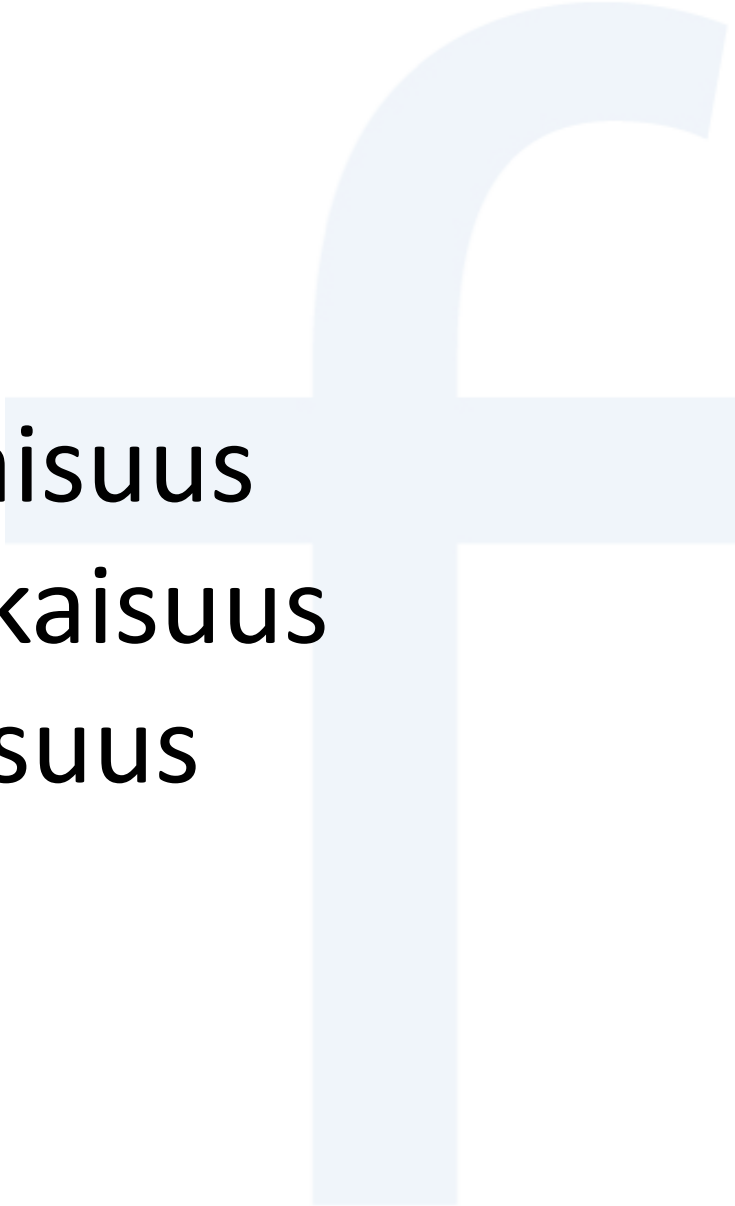
- Realistinen arviointi 7-9 lk
 - Päätösarviointi
- * Yhteistyö alueen toimijoiden kanssa
- * 10 lk / JOPO

Oppivelvollisuuden jälkeen

- Aikuisten perusopetus
 - * LUVA / Lukio
- * VALMA / Ammatillinen koulutus
 - * Kunnan tahtotila?

Oikeudenmukaisuus
Tarkoituksenmukaisuus
Johdonmukaisuus

Kielitietoisuus on edellytys
monilukutaidolle.

Tiedon hankkimisessa,
omaksumisessa ja jakamisessa
tarvitaan käsitteitä.

Oppimateriaalin ja opetuspuheen
muokkaaminen vastaamaan
maahanmuuttajataustaisten
oppilaiden suomen kielen
osaamista.

Mitä opettaja voi tehdä?

- Tehtävien tekemisen ohjeistus
 - Opettajan ja ohjaajan antaman ohjeen mukaan oppilas toimii; myös kotona
- Valita keskeiset sisällöt opiskelun kohteeksi
- Huolehtia, että kaikkia oppilaat ymmärtävät ydinkäsitteet
- Oppilaiden väliset merkitysneuvottelut
 - Kyselevät toisiltaan, kuvailevat, tekevät kysymyksiä toisilleen

Esimerkki: Historian kirjasta

Lue kirjan teksti ohjeiden mukaan.

- Lue ensin tekstin otsikot. Mistä teksti kertoo?
- Silmäile otsikon alla oleva teksti ja tee siitä muistiinpanoja: 1) ympyröi kaikki vuosiluvut ja 2) kirjoita vuosiluvut viereisen sivun aikajanalle
- Lue sitten jokaisen kappaleen ensimmäinen lause. Yritä saada yleiskuva tekstistä. Älä välitä vieraista sanoista.
- Selvitä, mitä tapahtui niinä vuosina, joiden vuosiluvut löysit. Kirjoita avainsanoja vuosiluvun kohdalle aikajanalle.
- Lue tarkasti tekstin jokainen kappale. Kirjoita kappaleiden viereen kysymys, johon teksti vastaa. Esitä kysymykset parillesi.

Mukaellen lähdettä: Tukia, Aalto, Taalas & Mustonen. 2007. s. 112-113. Suomi2 – Minä ja arki. Otava.

Suosituksia

- Sopikaa yhteisesti millä käytännön järjestelyillä suomen kielen opettajien ja aineopettajien yhteistyöstä tulee **pysyvää**
- Aikataulu, tavoitteet, sisällöt, työnjako
 1. Eri oppiaineiden kielen opetus
 2. Oppilaiden opiskelutaitojen tukeminen
 3. Arvioinnin kehittäminen

Suosituksia

- Kielten fyysinen näkyvyys koulussa
- Opettajien ammatillinen kehittämissuunnitelma
- **Yhteistä aikaa** kielitietoisuuden käytänteiden tuottamiseen

KIITOS

Raimo Salo, KT
Finland School of Education
raimo.salo@fsoe.fi
044 375 37 99

FINLAND SCHOOL
OF EDUCATION